

	MEDIA ALERT โครงการศึกษาวิจัยสภาพการณ์สื่อและพฤติกรรม的开รับสื่อ ผ่านนโยบายและยุทธศาสตร์ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
	โทรศัพท์: 022730116-8 โทรสาร: 022730116-19 E-mail: mediaalert@thaimediafund.or.th
เรื่อง	"ชีรีส์วาย และความหลากหลายทางเพศ"

👉 : ปัจจุบันมีการนำเสนอเรื่องราวของกลุ่ม LGBTQ+ ในพื้นที่สื่อมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ชีรีส์วายของไทย เป็น Genre เฉพาะที่ได้รับความนิยมค่อนข้างมาก ปรากฏการณ์นี้สะท้อนความคิดใดในสังคม

👤 : พูดตรงไปตรงมาแบบไม่อ้อมค้อม ก็คือช่วงนี้ชีรีส์วายมันขายได้ เรื่องของธุรกิจล้วน ๆ ไม่มีอะไรทั้งสิ้น ก็คือนายทุนเห็นว่า ณ ตอนนี การทำเรื่องเกี่ยวกับผู้ชายกับผู้ชายรักกันมันตอบความต้องการ มีกลุ่มคนดู ก็เลยผลิตขึ้นมา แค่นั้นจริง ๆ

👉 : มันมีนัยยะเรื่องของการยอมรับความเสมอภาคทางเพศมากขึ้นไหม

👤 : ถ้าย้อนไปดูในเนื้อเรื่องของชีรีส์วายแต่ละเรื่อง ถ้าจำไม่ผิด เยอะมาก มีหลายสิบเรื่อง ถ้าเป็นหนังสือ คงหลายร้อยเล่ม เหล่านี้มีการพูดถึงสิทธิของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศบ้างหรือไม่ คำตอบก็คือไม่ มันไม่ได้บอกว่าเราสามารถอยู่ท่ามกลางความหลากหลายอย่างไร เราจะยอมรับกลุ่ม LGBT ที่มีความแตกต่างได้อย่างไร แต่เรากำลังพูดถึงผู้ชายที่มาเจอกันในเรื่อง ทะเลาะกัน รักกัน คนดูก็จะชอบดูแต่ฉากฉุน ฉากโรแมนติก ฉากกอดกัน ฉากจู๋กัน อาจไม่ต้องถึงขั้นถึงรักถึงชิง แค่นี้ก็พอ คือพล็อตมันฟินแล้วก็จบ ไม่มีตรงไหนที่พูดถึง

สิทธิ พูดถึงในเรื่องของการเคารพกัน หรือการให้ความรู้กับคนดูในการปฏิบัติต่อกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ มีแค่บางรูปแบบของกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศเท่านั้นที่ถูกนำมาผลิตซ้ำ เพราะมีผู้ชายหน้าตาดี หุ่นดี ขายได้ มีเด็กใหม่ ๆ ที่เดินทางเข้าสู่วงการบันเทิงที่มีลักษณะเดียวกัน คือรูปร่างหน้าตาดีพิมพ์นิยม มีความเป็นชาย หรือมีความเป็นเกาหลีนวนอยู่อย่างนั้น

มีความพยายามสลายคำเรียก “เกย์” เพื่อเลี่ยงการนิยามว่าตัวเองว่าเป็นใคร เนื้อหาก็ไม่ได้จบในแบบโศกนาฏกรรม เหมือนเมื่อก่อน แต่ก็ยังมียึดใจจำกัด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐนทร์ นาคสิงห์
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

MEDIA ALERT

 : ในแง่หนึ่ง มันทำให้มีพื้นที่ในการนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มชายรักชายมากขึ้น

 : ส่วนหนึ่งผมมองว่าความสำคัญของซีรีส์พวกนี้คือมันพยายามทำให้ความสัมพันธ์อย่างนี้มันเป็นเรื่องปกติที่จะเกิดขึ้น ไม่ได้เป็นเรื่องเคอะเขินในการชอบผู้ชาย คนที่เป็นผู้ชายมาก ๆ สามารถชอบผู้ชายอีกคนได้ แต่มีความพยายามสลายคำเรียก “เกย์” แทบจะไม่มีเรื่องไหนพูดว่าเป็นเกย์ เป็นแค่ผู้ชายที่ชอบผู้ชาย คำเหล่านั้นมันคือคำเลี่ยงการนิยามว่าตัวเองว่าเป็นใคร ในมุมมองของซีรีส์พวกนี้ไม่ได้มองว่าเรื่องพวกนี้มันมีความสำคัญ สิ่งที่สำคัญคือสิ่งที่คนพวกนี้เขาปฏิบัติต่อกันมากกว่า เนื้อหาที่ไม่ได้จบในแบบโศกนาฏกรรมเหมือนเมื่อก่อน

อันนี้ถือเป็นคุณูปการหลัก ในแง่มุมหนึ่ง เราจะเห็นว่าสื่อมีวิวัฒนาการในแง่การเปิดพื้นที่ให้กับกลุ่ม LGBTQ+ มากขึ้น แต่ก็ยังมีเงื่อนไขจำกัด เช่น ละครบางเรื่องที่มีเนื้อหาแนวนี้อาจจะต้องฉายในช่วงสี่ทุ่มครึ่งหรือห้าทุ่มครึ่งเป็นต้นไป เป็นต้น

👷 : เปรียบเทียบกับการนำเสนอเรื่องราวของหญิงรักหญิงในพื้นที่สื่อ

👤 : เทียบกันไม่ได้ เพราะหญิงรักหญิงไม่สามารถตีตลาดคู่กับเรื่องชายรักชาย เพราะมันเฉพาะกลุ่มมาก ๆ เฉพาะกลุ่มจริง ๆ ที่ผ่านมาก็มีไม่เกินสองสามเรื่อง ซึ่งผ่านมานานแล้ว เพราะไม่ค่อยได้รับความสนใจ ในขณะที่ ภาพยนตร์หรือซีรีส์ชายรักชายที่เพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา เข้ามาในโลกตลาดทั้งจอแก้ว โทรทัศน์หรือไลน์ทีวีต่างๆ แม้กระทั่งตอนนี้ช่องกระแสหลัก ก็พยายามจะขายเนื้อเรื่องแนววาย จากที่ไม่เคยทำ ไม่เคยสนใจ หรือแค่ผลิตวิธีคิดแบบเดิมที่จบแบบโศกนาฏกรรม ก็ต้องเปลี่ยนมาแข่งกับทีวีดิจิทัล หรือไลน์ทีวี แม้ยังไม่รู้ว่ามันตอบโจทย์ผู้ชมมากน้อยแค่ไหน แต่ก็พยายามที่จะทำเพื่อสร้างความสนใจ

สังคมบ้านเรา มีความอดทนต่อความหลากหลายสูง แต่ความอดทนนี้ ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการยอมรับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐนทร์ นาคสิงห์
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

MEDIA ALERT

สิ่งที่เรามักเห็นจากซีรีส์วายของไทยคืออะไร

 : ส่วนใหญ่เป็นการผลิตซ้ำตัวละครที่บอกความเป็นชาย มีการศึกษา มีครอบครัวฐานะดี ไม่ต้องขวนขวาย ไม่ต้องลำบากในการดำเนินชีวิต มีรูปร่างหน้าตาแบบเข้าหน้าฟ้าประทาน ชีวิตไม่ต้องไปเจอกับอุปสรรค โดยส่วนใหญ่กลุ่มหนังและละครวายของไทยเป็นแบบนี้ ส่วนหนึ่งก็คืออย่างที่บอกมันเป็นเรื่องของพยายามสร้างความเป็นปกติ แต่ขณะเดียวกันในสภาพความเป็นจริงกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ มันไม่ได้อยู่ตามมาตรฐานนี้ แต่ปากกัดตีนถีบ ครอบครัวไม่ยอมรับ ถูกรังแก คนที่มีลักษณะที่มีความหลากหลายทางเพศ ไม่ได้มีการพูดถึง หรือยังมีการให้น้ำหนักค่อนข้างน้อย

เพราะจุดตั้งต้นของซีรีส์มันถูกสร้างขึ้นมาจากใต้โจทย์การขายนักแสดง บทมันจึงมีความกึกกัก มันฟินจิกหมอน หรือสร้างคู่ชิปคู่จิ้น สนองแฟนตาซีคนดู มันไม่ได้สร้างขึ้นมาจากใต้โจทย์ของการสร้างความเข้าใจเพื่อที่จะเรียนรู้เรื่องความเท่าเทียมของกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ ถ้าสร้างขึ้นมาจากใต้โจทย์แบบนี้มันจะต้องคิดพล็อตเรื่องอีกแบบหนึ่งในเรื่องของการเล่นเรื่อง แต่ถ้าสร้างแบบนี้ คนจะยังอยากดูไหม

สมมติว่าเราจะทำซีรีส์หนึ่งเรื่องที่ตัวละครมีความธรรมดามาก ไม่ได้หน้าตาดี ไม่ได้พิมพ์นิยม มาเล่าเรื่องของสิทธิความหลากหลายทางเพศ ประสบการณ์การถูกรังแก และการก้าวข้ามสู่การยอมรับตัวตน จะมีคนดูไหม ในแง่ของโปรดักชั่นจะมีผู้จัดคนไหนทำไหม คือเป็นไปได้ว่าน่าจะมีตั้งแต่เริ่มทำหรือเปล่า

ถ้าเป็นธุรกิจก็จะมองในเรื่องของรายได้ว่าจะขายอะไรต่อจากตัวดาราที่เล่นซีรีส์วาย เช่น การจัดแฟนมีตติ้ง การจัดคอนเสิร์ต มีของขายเสื้อคู่ ไอคอนคู่ต่างๆ ฯลฯ ผลลัพธ์เชิงธุรกิจมันจึงเป็นเงื่อนไขที่เรียกร้องให้มีการสร้างคอนเทนต์ที่มันจับใจคนดูมากกว่า

และบทบาทของสื่อในการรณรงค์เรื่องความหลากหลายทางเพศ

 : ช่วงเดือนนี้ก็จะเห็นว่า สื่อหลายสำนัก มีการร่วมรณรงค์เรื่องความหลากหลายทางเพศค่อนข้างมาก ตัวอย่างเช่น การทำแคมเปญเกี่ยวกับเรื่องของกลุ่ม LGBTQ+ การเปลี่ยนโลโก้เป็นสีรุ้ง มีการเผยแพร่ข่าวบทความ การโคัดคำพูดสำคัญเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมเรื่องความหลากหลายทางเพศว่าเป็นเรื่องปกติ หรือร่วมกันเรียกร้องการพูดถึงมิติความรักที่ไม่เกี่ยวกับเพศ เป็นต้น ซึ่งก็นับว่าเป็นนิมิตหมายที่ดี แต่ไม่แน่ใจว่าจะแคมเปญเหล่านี้จะจำกัดแค่เดือนนี้รึเปล่า ถ้าจบเดือนนี้แล้วทุกอย่างจะหายไปด้วยไหม มีดาราหลายคนที่อยู่ในซีรีส์วายใช้ความนิยมของตัวเอง ออกมาช่วยเหลือไหน แต่ก็ต้องยอมรับเหมือนกันว่ามันมีข้อจำกัด หลายคนก็ตระหนักในเรื่องความหลากหลายทางเพศ แต่เขาก็ไม่ได้เป็นกลุ่ม LGBTQ+ หลายคนอาจไม่ได้เข้าใจในประเด็นปัญหานี้จริงๆ

คนมักพูดว่าสังคมบ้านเรามีความอดทน (Tolerance) ต่อความหลากหลายสูง แต่ความอดทนนี้ ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการยอมรับ (Acceptance) คือมันกลายเป็นว่าคุณจะมีความหลากหลายแค่ไหนก็ได้ แต่ต้องอยู่ใน

ขอบเขตในพื้นที่ของตัวเอง トラバได้ก็ตามที่มันบุกรุกเข้ามาในพื้นที่ของสาธารณะ แล้วทำให้คนส่วนใหญ่รู้สึกไม่สบายใจ คนก็พร้อมที่จะตอบโต้ทันที การเคลื่อนไหวการเรียกร้องต่างๆ จึงยังไม่เป็นผลเท่าไร ยกตัวอย่างแค่ พ.ร.บ. คุ้มครองชีวิต กับ พ.ร.บ. สมรส ที่ยังมีข้อถกเถียงและไปได้ไม่ถึงไหน เป็นต้น 🏳️